

Analogieregels bij de spelling van de werkwoorden. Toelichting op de inhoud en de structuur van een werkkaart voor de spelling van de werkwoorden in de 2de/3de graad.

1 januari 1981

Auteur: E. Houthuys

Volume: 11

Nummer: extra nummer

Pagina's: 85-90

Documenten

- [vonk_jrg11_076.pdf](#)

analogieregels bij de spelling van de werkwoorden toelichting op de inhoud en de structuur van een werkkaart voor de spelling van de werkwoorden in 2 de 3 de graad een v o o r b e e l d van zo n k a a r t v i n d t u a c h t e r a a n i n d e b i j l a g e h e t i s e e n e i n d p r o d u c t v o o r h e t 6 d e l e e r j a a r h e t i s d e b e d o e l i n g d a t i e d e r k i n d z o n k a a r t b e z i t o p v o o r h a n d i n g e v u l d b v o p s t e n c i l g e z e t e n o p e e n g e m a k k e l i j k h a n t e e r b a a r f o r m a a t d e z e k a a r t m a g o p e l k o g e n b l i k d o o r d e k i n d e r e n g e b r u i k t w o r d e n m e n z a l m e r k e n d a t n a v e r l o o p v a n t i j d d e i n h o u d g e m e m o r i s e e r d w o r d t e n d a t d e k i n d e r e n a l l e e n n o g g a a n k i j k e n i n g e v a l v a n t w i j f e l d e k a a r t b e v a t d e 4 f u n d a m e n t e l e t i j d e n v o o r d e v e r v o e g i n g v a n d e w e r k w o o r d e n d e t e g e n w o o r d i g e t i j d m e t d e r e g e l s 10 11 12 d e v e r l e d e n t i j d m e t d e r e g e l s 13 e n 14 v o o r w e r k w o o r d e n z o n d e r s t a m k l a n k v e r a n d e r i n g r e g e l s 15 e n 16 v o o r w e r k w o o r d e n m e t e e n v e r a n d e r d e s t a m h e t v e r l e d e n d e e l w o o r d m e t d e r e g e l s 17 e n 18 d e g e b i e d e n d e w i j z e m e t r e g e l 19 w e b e g i n n e n d e n u m m e r i n g b i j r e g e l 10 o m d a t e r i n o n z e w e r k w i j z e r e e d s 9 a n d e r e r e g e l s v o o r d e s c h r i j f w i j z e v a n a n d e r e r e g e l w o o r d e n a a n d e w e r k w o o r d e n v o o r a f g a a n b i j v o o r d e n m e t e n k e l e o f d u b b e l e k l i n k e r w o o r d e n m e t h o o f d l e t t e r e i n d d e n t v o o r d e w e r k w o o r d e n z i j n e r d u s i n t o t a a l 10 r e g e l s d i e a l d e m o e i l i j k h e d e n v a n d e v e r v o e g i n g o m v a t t e n b i n n e n d e z e

regels worden met 6 vaste voorbeelden 31 verschillende werkwoordelijke vormen aangeboden waarvan er maar 9 echt moeilijk zijn r 10 met e i n d d r 11 met a a n h e t e i n d d t r 13 en 14 met t t e n d d r 15 r 17 en r 19 t e l k e n s met e i n d d e 6 v a s t e v o o r b e e l d e n z i j n s p e l e n w e r k e n r u s t e n a n t w o o r d e n z i t t e n e n r i j d e n s p e l e n e n w e r k e n z i j n g e w o n e w e r k w o o r d e n r u s t e n i s e e n z g t w e r k w o o r d d e 3 d e l a a t s t e l e t t e r v a n d e n o e m v o r m i s e e n t a n t w o o r d e n i s e e n z g d w e r k w o o r d d e 3 d e l a a t s t e l e t t e r v a n d e n o e m v o r m i s e e n d z i t t e n i s e e n t w e r k w o o r d m e t e e n v e r a n d e r d e s t a m i n d e v e r l e d e n t i j d r i j d e n i s e e n d w e r k w o o r d m e t e v e n e e n s v e r a n d e r d e s t a m i n d e v e r l e d e n t i j d d e o n d e r s c h e i d i n g e n z w a k s t e r k o n r e g e l m a t i g w e r k w o o r d w o r d e n n i e t g e b r u i k t a a n d e a c h t e r k a n t v a n d e k a a r t k o m e n 20 v e e l g e b r u i k t e e n m o e i l i j k e d u s t e n d w e r k w o o r d e n b i n d e n b r a n d e n g e l d e n h o u d e n k l e d e n l a d e n r e d d e n s n i j d e n v i n d e n w o r d e n v o n k 13 d e j g e x t r a n u m m e r s p e l l i n g 85 h e t e n k o s t e n l a t e n p r a t e n s l u i t e n v e r g e t e n v l u c h t e n w a c h t e n z e t t e n z u c h t e n d e z e 20 m o e i l i j k e w e r k w o o r d e n v o r m e n d e k e r n v a n d e o e f e n s t o f z i e v e r d e r b i j h e t g e b r u i k v a n d e w e r k k a a r t h e t l e r e n g e b r u i k e n v a n d e s p e l l i n g k a a r t v o o r d e w e r k w o o r d e l i j k e r e g e l s z i t t e n 3 b e l a n g r i j k e m o m e n t e n 1 h e t o p b o u w e n v a n d e w e r k w o o r d e l i j k e s c h e m a s s a m e n m e t d e k i n d e r e n 2 e e n r e e k s t o e p a s s i n g s o e f e n i n g e n 3 s y n t h e s e v o r m i n g 1 h e t o p b o u w e n v a n d e w e r k w o o r d e l i j k e s c h e m a s s a m e n m e t d e k i n d e r e n v e r l o o p t i n e e n a a n t a l l e s s e n e n v o l g e n s d e e i s e n v a n h e t l e e r p l a n i n h e t 3 d e l e e r j a a r d e t e g e n w o o r d i g e t i j d m e t d e r e g e l s 10 11 12 i n h e t 4 d e l e e r j a a r d e v e r l e d e n t i j d m e t d e r e g e l s 13 14 15 16 i n h e t 5 d e l e e r j a a r h e t v o l t o o i d d e e l w o o r d e n d e r e g e l s 17 18 i n h e t 6 d e l e e r j a a r d e g e b i e d e n d e w i j z e m e t r e g e l 19 d e s p e l l i n g k a a r t v o o r d e w e r k w o o r d e n z a l e r d u s t e l k e n s a n d e r s u i t z i e n i n h e t 3 d e 4 d e 5 d e e n 6 d e l j a l l e e n d e n i e u w e t e b e h a n d e l e n t i j d e n e n d e h e r h a l i n g e n v a n d e v o r i g e l e e r j a r e n k o m e n e r o p v o o r h e t v o o r b e e l d v a n s p e l l i n g k a a r t a c h t e r a a n i s h e t e i n d p r o d u c t v o o r h e t 6 d e l e e r j a a r 2 b i j d e t o e p a s s i n g s o e f e n i n g e n z i j n e r t w e e f u n d a m e n t e l e w e l k e r e g e l i s h i e r t o e g e p a s t e n w e l k e r e g e l m o e t i k t o e p a s s e n v o o r b e e l d v a n e e n o e f e n i n g v a n d e 1 s t e s o o r t v o o r h e t 3 d e l j d e m a n b e d a n k t m i j v i s u e e l a a n g e b o d e n w e l k e r e g e l i s h i e r t o e g e p a s t r 10 11 12 i n h e t b e g i n d e n k t d e l e e r k r a c h t l u i d o p v o o r g e e f t d e o p l o s s i n g s w e g a a n t o t d e k i n d e r e n d i e z e l f k e n n e n a l s h e t w a r e v e r i n n e r l i j k t h e b b e n d a t g a a t a l s v o l g t i k z o e k d e p e r s o o n s v o r m b e d a n k t a c h t e r a a n e e n t w i e b e d a n k t m i j d e m a n d o o r w e l k e v a n d e w o o r d j e s k u n n e n w e d e m a n v e r v a n g e n i k h i j z i j h e t j u l l i e d o o r h i j d u s i s h e t r e g e l 11 b i j w e l k v o o r b e e l d v a n w e r k w o o r d p a s t b e d a n k t h e t h e l e w e r k w o o r d i s i k k a n b e d a n k e n g e e n t o f d a l s 3 d e l a a t s t e l e t t e r d u s g e e n t o f d w e r k w o o r d h e t w e r k w o o r d b e d a n k t p a s t b i j s p e e l t e n w e r k t n a e e n t i j d j e w o r d t d e z e o p l o s s i n g s w e g s p o n t a a n i n g e k o r t 86 e l k k i n d d o e t d i t o p z i j n m a n i e r b i j v o o r b e e l d b e d a n k t e i n d i g t o p t d u s r e g e l 11 v a n

de t t bedanken is geen t d werkwoord dus zo als s p e e l t werkt v o o r b e e l d van een o e f e n i n g van de 2de s o o r t voor de 3de graad welke r e g e l moet i k h i e r t o e p a s s e n de storm v e r w o e s t t e de s t a d a u d i t i e f a a n g e b o d e n i i n d i e n de o e f e n z i n v i s u e e l a a n g e b o d e n w o r d t w o r d t h e t w e r k w o o r d i n de noemvorm aangeboden en wordt de t e g e b r u i k e n r e g e l a a n g e d u i d de storm verwoesten de s t a d r 13 i n h e t b e g i n z a l d e l e e r k r a c h t w e e r d e o p l o s s i n g s w e g v o o r d e n k e n e n d e k i n d e r e n d e e l o p l o s s i n g e n l a t e n z o e k e n i n d e 3de graad z i j n e c h t e r a l s p o e d i g v e r k o r t i n g e n m o g e l i j k e n d a n w o r d t d e z e o e f e n i n g b v z o o p g e l o s t p e r s o o n s v o r m v e r w o e s t t e i k h o o r t e a c h t e r a a n d u s v e r l e d e n t i j d d e n o e m v o r m i s v e r w o e s t e n d u s e e n t w e r k w o o r d d u s m e t t t a c h t e r a a n z o a l s r u s t t e e n k e l v o u d o f m e e r v o u d d e s t o r m v e r w o e s t t e h i j v e r w o e s t t e 3 s y n t h e s e v o r m i n g n a h e r h a a l d e l i j k g e b r u i k e n o e f e n e n m e t d e w e r k k a a r t p o g e n w e m e t d e k i n d e r e n p e r t i j d e n p e r r e g e l t o t e e n s y n t h e s e t e k o m e n w e l e t t e n h i e r b i j a l l e e n o p d e m o e i l i j k e v o r m e n v o o r d e t e g e n w o o r d i g e t i j d k a n d a t w o r d e n t e g e n w o o r d i g e t i j d m e t 3 r e g e l s r e g e l s 10 e n 11 v o o r h e t e n k e l v o u d r e g e l 12 v o o r h e t m e e r v o u d r 10 t w e r k w o o r d e n e i n d i g e n o p t d w e r k w o o r d e n o p d r 11 a l l e w e r k w o o r d e n e i n d i g e n o p t a l l e e n d e d w e r k w o o r d e n e i n d i g e n o p d t r 12 w e z e g g e n s p e l e m a a r w e s c h r i j v e n s p e l e n h e t i s m a a r i n d e l o o p v a n h e t 6 d e l e e r j a a r d a t w e p o g e n e e n m e e r f o r m e l e b e s l u i t v o r m i n g t e l a t e n f o r m u l e r e n i n d e z i n v a n d e g e b r u i k e l i j k e r e g e l r 10 w e s c h r i j v e n d e s t a m v a n h e t w e r k w o o r d r 11 s t a m t r 12 s t a m e n w e l k e w e r k w o o r d e n g e b r u i k e n b i j h e t o e f e n e n k i n d e r e n o p d e l a g e r e s c h o o l s c h r i j v e n t e w e i n i g e n z e m a k e n t e v e e l s c h r i f t e l i j k e o e f e n i n g e n k i n d e r e n s c h r i j v e n t e w e i n i g f u n c t i o n e e l s c h r i j v e n a l s e e n e c h t c o m m u n i c a t i e p r o c e s d u s s c h r i j v e n v o o r e e n l e z e r e n o m d a t m e n i e t s t e z e g g e n h e e f t o f o m d a t d e k l a s s e g e m e e n s c h a p e e n t e k s t n o d i g h e e f t d e w e r k w o o r d e n u i t d e z e f u n c t i o n e l e t e k s t e n e n d a n v o o r a l d e f o u t i e f g e s c h r e v e n w o o r d e n d u s d e m o e i l i j k s t e v o r m e n e e n e e r s t e b r o n v o o r o e f e n s t o f i n t w e e d e i n s t a n t i e w o r d e n w e r k w o o r d e n u i t f r e q u e n t i e l i j s t e n v o o r d e g e s c h r e v e n t a a l g e h a a l d e n o o k h i e r d e m e e s t m o e i l i j k e d e t e n d w e r k w o o r d e n z i e d e l i j s t m e t 20 m o e i l i j k e 87 w e r k w o o r d e n l o g i s c h e r w i j z e z u l l e n d e w e r k w o o r d e n u i t d e z e l i j s t e n d i k w i j l s o v e e r e e n s t e m m e n m e t d e w e r k w o o r d e n u i t d e f u n c t i o n e l e t e k s t e n i n e e n d e r g e l i j k e t e k s t w o r d t i m m e r s g e b r u i k s t a a l g e h a n t e e r d h e t z i j n v o o r a l d e f o u t i e f g e s c h r e v e n v o r m e n d i e w e a l s o o e f e n s t o f g a a n g e b r u i k e n e n d i e z i j n v o o r a l l e k i n d e r e n n i e t g e l i j k d a a r o m l e r e n w e d e k i n d e r e n e e n i n d i v i d u e l e f o u t e n l i j s t b i j h o u d e n e n e r m e e w e r k e n v o o r g o e d e s p e l l e r s k o m e n a l d e f o u t i e f g e s c h r e v e n w o o r d e n p l u s n o g e e n r e e k s m o e i l i j k e v o r m e n a l s k e u z e s t o f o p d e z e l i j s t v o o r z w a k k e s p e l l e r s z i j n d a t a l l e e n d e m e e s t v o o r k o m e n d e e n g e m a k k e l i j k e r w o o r d e n w a a r t e g e n z e f o u t e n m a k e n d e l e e r k r a c h t z e l f d u i d t d i e a l t i j d a a n w e l e r e n d e k i n d e r e n m e t d e w o o r d e n v a n d e l i j s t z e l f s t a n d i g a a n d e s l a g t e g a a n w a t m o e t i k d o e n o m e e n w o o r d z o n d e r f o u t e n t e l e r e n s c h r i j v e n d e o p l o s s i n g i s e e n c

ombinatie van deelv aardigheden gebonden aan het gebruik van de verschillende woordbeelden het auditieve het visuele het spreekmotorische en het schrijfmotorische woordbeeld plus het nadenken over het gebruik van een regel als het regelwoorden geldt deze zes de elst appen zijn 1 ik bekijk het woord aandachtig waar is het moeilijk 2 ik lees het luide op kan ik horen hoe het geschreven wordt 3 ik denk na is er een regel toe gepast welke 4 ik schrijf het woord zonder nog te kijken 5 ik controleer of het woord goed geschreven is 6 als er fouten zijn begin ik opnieuw met nr 1 het oefenen met een dergelijke fouten lijst vergt veel zelfdiscipline die krijgen de kinderen pas door veel en intense oefenen onder begeleiding ook veel aandacht en moeite gaan naar het geduldig bijhouden en inschrijven van de fouten natuurlijk de juiste woordbeelden in de lijst telkens een ander woord per regel bv 15 boeket r 4 regel 4 16 onmiddellijk 17 het brandtr 11 regel 11 na een oefenbeurt op een reeks foutengewoonlijk een 10 tal wordt een controle dictee gehouden in partnerwerk controleren de kinderen eikaars werk wat goed en foutief geschreven werd wordt aangeduid door een afgesproken teken en er wordt overeengekomen dat na een reeks van het woord mag geschrapt worden belangrijk is ook dat dit gedifferentieerd oefenen als een vast onderdeel in de spellingleergang opgenomen wordt bijvoorbeeld blok 1 25 min instructie op nieuwe spellingleerstof 25 min oefenen op deze nieuwe stof blok 2 25 min gevarieerde herhalingsoefeningen op verschillende spellingmoeilijkheden is tevens een controle oefening i met inboeken van de fouten in de lijst 25 min oefenen op woorden van de lijst en partner dictee als controle e houthuys wilgestraat 69 2800 mechelen 89 spelling van de werkwoorden voorbeeld van een werkkaart voor de leerling en in de 2de 3de graad alleen vanaf de 3de gr worden de regels geformuleerd stam stam t alle en voor de 3de gr voltooide deelwoord en gebiedende wijze werkwoorden zonder fouten schrijven tegenwoordige tijd 10 ik 11 je hij zij 12 wij zij de je het u jan zus kinderen julle spelen speel speelt spelen werken werk werk werkt werken rusten rust rust rusten antwoorden antwoord antwoord antwoordt antwoorden noemvorm stam stam stam t stam en verleden tijd 13 ik je 14 wij zij de je hij zij het kinderen julle u jan zus spelen speel speelde speelden werken werk werkte werkten rusten rust rustte rustten antwoorden antwoord antwoordde antwoordden noemvorm stam stam te de stam ten den 15 ik je 16 wij zij de je hij zij het kinderen julle u jan zus rijden reed reed reden zitten zat zat zaten noemvorm v stam v stam v stam en voltooide deelwoord 17 ik je 18 wij zij de je hij zij het kinderen julle u jan zus spelen speelde heb heeft gespeeld hebben gespeeld werken werkte had gewerkt hadden gewerkt noemvorm regel 13 gebruiken dan hoor je of het vdw eindigt op t of d 19 bevel gebod spelen speel speel rustig verder rusten rust rust uit antwoorden antwoord antwoord jongen noemvorm stam stam aan de achterkant komen 20 veel gebruikte en moeilijke dtww als oefenstof

